

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Henryk
Nazwisko: Pyrgiel
Miejsce urodzenia: Wólka Szeleźna
Data urodzenia: 10-07-1912
Imię ojca: Karol
Imię matki: Maria
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Wydz. Śledczy WUBP w Gdańsku w latach 1951-1955 prowadził śledztwo (nr 261/51) przeciwko Henrykowi Pyrgielowi. 11.12.1951 został aresztowany jako podejrzany o przynależność do Polskiej Organizacji Podziemnej „Wolność” w latach 1945-1951 na terenie powiatu Kozienice. Po zakończeniu śledztwa materiały złożono do archiwum pod sygn. 2166/III.		Akt o sygn. 2166/III brak. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

Akta w sprawie karnej prowadzonej przeciwko Henrykowi Pyrgielowi oskarżonemu o udzielenie pomocy Polskiej Organizacji Podziemnej „Wolność”, działającej na terenie województwa gdańskiego w latach 1950–1951. Henryk Pyrgiel został aresztowany 12.12.1951 postanowieniem Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Gdańsku (Pr.II.153/51). Aktem sporządzonym 28.02.1952 przez oficera śledczego WUBP w Gdańsku został oskarżony o to, że od marca 1944 do sierpnia 1951 w Wólce Szeleźnej przechowywał broń bez zezwolenia, którą następnie podarował członkowi organizacji POP „Wolność”. Akt oskarżenia 29.02.1952 został zatwierdzony przez Wojskową Prokuraturę Rejonową w Gdańsku (Pr.II-18/52). Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Gdańsku (Sr. 53/52) został uznany winnym zarzucanych mu czynów i skazany na karę łączną 10 lat więzienia z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na 3 lata oraz z przepadkiem całego mienia. Po rozpoznaniu skargi rewizyjnej, 24.04.1952 Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie (S. 523/52) postanowił pozostawić ją bez uwzględnienia i podtrzymać w mocy wyrok Wojskowego Sądu Rejonowego w Gdańsku z 13.03.1952. WSR w Gdańsku 06.06.1953 postanowił (Sr. 53/52) o zastosowaniu amnestii wobec Henryka Pyrgiela poprzez złagodzenie kary łącznej do 6 lat więzienia z utrzymaniem w mocy kar dodatkowych. Ww. 12.04.1955 został warunkowo zwolniony z odbycia reszty kary, z wyznaczeniem okresu próby do 12.12.1957. Postanowieniem Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Gdańsku z 30.08.1956 (Pr. II.18/52) kara została złagodzona na mocy amnestii do 2 lat i 8 miesięcy, przez co została ona uznana za odbytą. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku (IV1Ko 110/97-Un) z 20.10.1997 wyrok skazujący Henryka Pyrgiela został uznany za nieważny. W uzasadnieniu podano, że wszystkie fakty wskazywały, że „skazanie Henryka Pyrgiela było związane z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego”.

IPN Gd 146/96: IPN Ra 1/75.

Akta sprawy ewidencyjno-obszernyjnej nr rej. 1254 prowadzonej przez PUBP w Zwoleniu od 20.04.1956 do 30.10.1957, dotyczącej Henryka Pyrgiela w sprawie nielegalnego posiadania broni i działalności w organizacji WiN. Henryk Pyrgiel pseud. „Wybryk” w czasie okupacji był dowódcą plutonu AK w Wólce Szeleźnej i brał udział w podejmowaniu zrzutów broni. Po wkroczeniu wojsk radzieckich był członkiem WiN pod dowództwem „Zagończyka” i nie ujawnił się ze swojej działalności. W 1950 roku został skazany przez sąd w Gdańsku na karę więzienia za przekazanie pistoletu innej osobie. Wyszedł z więzienia w 1955 roku i wrócił do Wólki Szeleźnej. Przejawiał „wrogi stosunek do obecnej rzeczywistości i ZSRR oraz do przemian zachodzących w kraju na odcinku wiejskim”. Sprawę zamknięto ponieważ nie stwierdzono, aby Henryk Pyrgiel prowadził jakąkolwiek działalność.

IPN Ki 013/2043 t. 1 (IPN Kr 0256/2043, IPN BU 0418/2043, 2550/III).

Materiały operacyjne KPMO w Zwoleniu dotyczące Henryka Pyrgiela - Kwestionariusz Ewidencyjny (KE) nr rej. 8452 prowadzony od 07.09.1971 do 15.11.1974. Powodem kontroli operacyjnej Henryka Pyrgiela było to, że interesował się bieżącą sytuacją społeczną, „śledził bieg wydarzeń marcowych, w Czechosłowacji i na Wybrzeżu”. Na założenie KE wpływ miał też konflikt z miejscowym działaczem partyjnym. 09.02.1971 z Henrykiem Pyrgielem przeprowadzono rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą. Sprawa została zakończona 15.11.1974 po stwierdzeniu, że od około dwóch lat Henryk Pyrgiel nie podejmował żadnej działalności „przeciwko ustrojowi PRL i ZSRR”.

IPN Ki 013/2043 t. 2 (IPN Kr 0256/2043, IPN BU 0418/2043, 2550/III).

Dokumentacja wyodrębniona z worków ewakuacyjnych podczas prac porządkowych wytworzona przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w 1965 roku. Materiały zawierają arkusze informacyjne osób posiadających lub podejrzanych o posiadanie nielegalnie broni palnej w latach 1950-1965 (litery: P-Ż) - wykazy sporządzone w wojewódzkich komendach Milicji Obywatelskiej. W materiałach znajduje się arkusz informacyjny dotyczący Henryka Pyrgiela sporządzany 03.03.1965 w Wydz. „C” KW MO w Kielcach. Zgodnie z arkuszem, od 1943 do 1951 roku posiadał broń palną, którą następnie przekazał wraz z amunicją członkowi podziemnej organizacji POP „Wolność” z terenu Gdańska.

IPN BU 01480/173.

Materiały administracyjne KPMO w Wejherowie z lat 1970-1975: analiza stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu wejherowskiego za rok 1969, plany pracy wychowawczej KPMO w Wejherowie za lata 1973-1975, kwestionariusze osobowe członków Polskiej Organizacji Podziemnej „Wolność”, regulamin dyscyplinarny funkcjonariuszy MO z 1963 roku, główne kierunki działania KMMO w Wejherowie na 1976 rok, główne kierunki działania służby MO powiatu wejherowskiego na 1975 rok, główne kierunki działania służby MO powiatu wejherowskiego na 1974 rok, główne kierunki działania KPMO w Wejherowie w świetle dyrektywy Nr 4 MSW na 1973 rok. W materiałach znajduje się kwestionariusz osobowy Henryka Pyrgiela sporządzony 21.02.1974 w Wydz. „C” KWMO w Gdańsku oraz karty na czyn przestępczy. Na terenie powiatu Kozienice od 1943 do 1945 roku należał do AK pełniąc funkcję łącznika. Od stycznia 1945 do 15.07.1951 przechowywał bez zezwolenia broń palną i amunicję na rzecz podziemnej organizacji POP „Wolność”. Został aresztowany 12.12.1951 przez PUBP w Gdańsku. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Gdańsku 13.03.1952 został skazany na karę łączną 10 lat więzienia za posiadanie broni bez zezwolenia oraz przekazanie jej w sierpniu 1951 członkowi podziemnej organizacji POP „Wolność”.

IPN Gd 05/87.